

UZASADNIENIE

Powódka A. U. (1) wniosła pozew o zapłatę przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W., w którym zażądała zasądzenia kwoty 10.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 21 lutego 2015r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powódka podała, że domaga się zapłaty zadośćuczynienia na podstawie art. 448 w zw. z art. 23 i 24 § 1 i 2 k.c. za naruszenie jej dóbr osobistych w postaci więzi rodzinnej z teściową M. U. (1) oraz prawa do życia w pełnej rodzinie. Wskutek obrażeń odniesionych w wypadku, którego sprawcą był kierowca pojazdu nie ubezpieczonego w zakresie OC, M. U. (1) zmarła w dniu 27 kwietnia 2002r. Pozwany odmówił wypłaty na rzecz powódki zadośćuczynienia. Powódka jest synową M. U. (1), kobiety łączyła silna więź emocjonalna, zażyłość wynikała z relacji istniejącej pomiędzy powódką a M. U.. Teściowa wspierała powódkę i pomagała jej w życiu codziennym, szczególny charakter relacji wiązał się z oparciem psychicznym jakiego udzielała powódce teściowa. Pomimo choroby, powódka znalazła pomoc i akceptację u teściowej, która spędzała z nią czas i stała się jej szczególnie bliska. Po śmierci M. U. powódka utraciła oparcie i poczucie bezpieczeństwa, które dotychczas zapewniała jej teściowa. Życie powódki uległo diametralnej zmianie, a sama powódka przeżyła wstrząs psychiczny na skutek zerwania więzi z teściową. Dochodzona pozwem kwota stanowi świadczenie adekwatne tak do rozmiarów krzywdy powódki jak i okoliczności naruszenia jej dóbr osobistych. Powódka uzasadniając roszczenie o zasądzenie odsetek wskazała, że roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia stało się wymagalne w chwili wezwania pozwanego do zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany Ubezpieczeniowy Funduszu Gwarancyjny w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu pisma procesowego pozwany podał, że kwestionuje żądanie powódki co do zasady, jak i wysokości. Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia wskutek naruszenia dobra osobistego jest niezasadne, ponieważ powódka nie sprecyzowała jakie dobro osobiste zostało naruszone, powódka w chwili śmierci M. U. założyła już własną rodzinę i śmierć teściowej nie stanowiła naruszenia żadnego dobra osobistego powódki. Pozwany wskazał, że co do zasady śmierć teściowej nie narusza dóbr osobistych osoby posiadającej małżonka i dziecko. Doznana przez powódkę krzywda została zintensyfikowana i przeżywana w sposób wzmożony na skutek choroby powódki, a pomiędzy doznaną krzywdą a śmiercią M. U. nie ma adekwatnego związku przyczynowego. Pozwany zakwestionował zasadność żądania odsetek za opóźnienie od dnia wskazanego w pozwie, wskazał że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego odsetki ustawowe od kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia należą się najwcześniej od dnia wyrokowania.

Na rozprawie w dniu 8 października 2015 roku powódka podtrzymała powództwo oraz przytoczone okoliczności. Na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 roku obecna powódka nie zmieniała żądania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. U. (1) od 25 roku życia cierpiała na agorafobię, bała się sama wychodzić z domu, miała napady lęku panicznego. Uczęszczała do psychiatry.

M. U. (1) była matką W. U. (1).

W 1997 roku A. U. poznała M. U.. Mówiła jej o swojej chorobie. M. U. okazywała jej zrozumienie, zgodziła się na wspólne zamieszkanie w jednym domu. A. U. zamieszkała razem z W. U. w domu, w którym także mieszkali jego rodzice.

W 2001 roku A. U. zawarła związek małżeński z W. U.. Nie pracowała zarobkowo, większość czasu spędzała w domu. Dobrze się czuła w obecności teściowej. M. U. okazywała jej przychylność, spędzała z nią wiele czasu, kobiety rozmawiały, wychodziły razem na zakupy, grały w karty, oglądały telewizję. Razem odwiedzały matkę A. U..

Dowód:

- przesłuchanie powódki A. U. – k. 152-153.

Od 2001 roku A. U. leczyla się w (...) ZOZ w S. w związku z zaburzeniami lękowymi i napadami lęku panicznego.

A. U. kontynuowała leczenie w okresie późniejszym – regularnie chodziła do psychiatry, wizyty odbywały się co 2 – 3 miesiące. Przyjmowała leki antydepresyjne i przeciwłękowe.

Obecność teściowej łagodziła objawy choroby A. U.. M. U. zapewniała ją o pomocy w razie urodzenia dziecka. M. U. wspierała synową.

Dowód:

- przesłuchanie powódki A. U. – k. 152-153,
- oświadczenie – k. 29-31,
- historia choroby – k. 19-25,
- opinia biegłej E. R. – k. 75-79.

W dniu 26 kwietnia 2002 roku M. K. (1) kierujący motocyklem marki S. o nr rej. (...) naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że jadąc z niedozwoloną prędkością nie ustąpił pierwszeństwa pieszej M. U. (1) przechodzącej przez oznakowane przejście dla pieszych znajdujące się w rejonie ulic (...) i uderzył pieszą przodem motocykla. W następstwie doznanych obrażeń M. U. (1) zmarła.

Dowód:

- odpis skróconego aktu zgonu – k. 17
- wyrok Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z 26.07.2002r. - w aktach szkody.

Kierowany przez M. K. motocykl nie był objęty ubezpieczeniem OC posiadacza pojazdu mechanicznego za szkody związane z jego ruchem.

Okoliczność bezsporna

A. U. przeżywała śmierć teściowej. Cierpiała, odczuwała smutek, żal, brak M. U.. Nie mogła poradzić sobie z zaistniałą sytuacją, bała się zostawać sama w domu, miała napady lękowe. Przez okres roku bardzo źle się czuła, nie mogła spać po nocach. Nie wychodziła sama z domu z powodu lęku. Obawiała się jazdy samochodem, przechodzenia przez jezdnię, odczuwała stan zagrożenia. Nie uczestniczyła w pogrzebie M. U.. Udała się do psychiatry, który zalecił zwiększenie dawki leku przeciwłękowego i przeciwdepresyjnego, skierował A. U. do leczenia szpitalnego.

Dowód:

- przesłuchanie A. U. – k. 152-153,
- historia choroby – k. 19-25.

Wyrokiem z 26 lipca 2002r. Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu uznał M. K. (1) winnym tego, że w dniu 26 kwietnia 2002r. w S. na ulicy (...) kierując motocyklem marki S. o nr rej. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że jadąc z niedozwoloną prędkością nie ustąpił pierwszeństwa pieszej M. U. przechodzącej przez oznakowane przejście dla pieszych znajdujące się w rejonie ulic (...) uderzając ją przodem motocykla, w następstwie czego zmarła w wyniku odniesionych obrażeń i za to na podstawie art. 177 § 2 kk w zb. z art. 244 kk w

zw. z art 11 § 2 kk skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok uprawomocnił się w dniu 2 sierpnia 2002r.

Dowód:

- wyrok Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z 26.07.2002r. - w aktach szkody.

Od 10 marca 2003r. do 18 kwietnia 2003r. A. U. przebywała w (...) Publicznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie (...) w M. , gdzie rozpoznano u niej zaburzenia lękowe o charakterze agorafobii z lękiem napadowym.

Dowód:

- karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 26-27

W okresie od 16 maja 2007r. Do 18 lipca 2007 roku A. U. przebywała w (...) Publicznym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie (...) w M..

Dowód:

- karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 28

Stan psychiczny A. U. w zasadniczym stopniu związany jest z istniejącymi zaburzeniami emocjonalnymi. Obecność i wsparcie osób bliskich miały duże znaczenie dla samopoczucia powódki, powodując łagodzenie objawów chorobowych.

Dowód:

- opinia biegłej E. R. – k. 75-79

Pismem z 30 grudnia 2014r. A. U. zgłosiła wobec (...) S.A. Roszczenie o zadośćuczynienie w związku ze śmiercią teściowej i wniosła o przekazanie dokumentacji do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Pismem z 20 lutego 2015r. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny poinformował o odmowie wypłaty na rzecz A. U. zadośćuczynienia.

Dowód:

- pismo z 30.12.2014r. - k. 33-34,

- pismo z 20.02.2015r. - k. 15-16.

A. U. nie pogodziła się z utratą M. U., do chwili obecnej przeżywa jej śmierć. W okresie świąt odczuwa brak teściowej. Posiada zdjęcia oraz otrzymane od M. U. podarunki jako pamiątki. Odwiedza grób teściowej, zleca odprawianie mszy za M. U..

Dowód:

- przesłuchanie A. U. – k. 152-153.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne co do części żądania.

Podstawą prawną powództwa była art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. oraz art. 98 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 maja 2002r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. Z 2016r., poz. 2060 ze zm.).

W myśl art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza, i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Stosownie do art. 24 § 1 k.c. ten czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności aby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zgodnie natomiast z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Stosownie do art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych do zadań Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego należy m.in. zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczeń obowiązkowych, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w granicach określonych na podstawie przepisów rozdziałów 2 i 3, za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na osobie, w mieniu, w mieniu i na osobie, gdy posiadacz zidentyfikowanego pojazdu mechanicznego, którego ruchem szkodę tę wyrządzono, nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Niespornymi okolicznościami sprawy były śmierć M. U. (1) wskutek potrącenia przez kierowany przez M. K. motocykl S. oraz niezawarcie przez posiadacza tego pojazdu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem tego pojazdu. Pozwany nie kwestionował tych okoliczności, były one zatem niesporne między stronami procesu, zaprzeczył natomiast aby śmierć M. U. spowodowała odpowiedzialność odszkodowawczą względem powódki. Pozwany zaprzeczył, aby więź pomiędzy powódką a zmarłą miała charakter dobra osobistego, wskazywał, że naruszone dobro osobiste nie zostało przez powódkę skonkretyzowane, zaprzeczył istnieniu adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy śmiercią M. U. a doznaną przez powódkę krzywdą twierdząc że nasilenie negatywnych przeżyć psychicznych jest wynikiem schorzenia, na które cierpi powódka, a także ciężą, powodująca lęk przed obowiązkami i powikłaniami. Pozwany twierdził, że wobec tych okoliczności każda zmiana w życiu powódki powodowała nasilenie objawów chorobowych. Pozwany wskazywał, że w okresie 13 lat w życiu powódki zaszły daleko idące zmiany powodujące adaptację do istniejącej sytuacji życiowej. Ponadto przytoczył, że pomimo śmierci bliskiej osoby powódka nie stała się samotna, albowiem założyła rodzinę i ma swoje dziecko.

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie zaoferowanych przez strony procesu środków dowodowych. W pełni wiarygodnymi dowodami są: przesłuchanie powódki A. U., która zeznawała w sposób, jasny, szczegółowy i logiczny, opinie biegłych i przedstawione dokumenty. W treści zeznań powódki nie ma nieścisłości, sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym, nie ma wątpliwości co do logiki wyводу. Sąd przyjął za wartościowe dowody z opinii biegłej psycholog E. R. i M. P.. Powódka zakwestionowała ustalenia biegłej psychiatry w piśmie z 05.09.2016r. podnosząc, że nie można zgodzić się z biegłą, że śmierć teściowej doprowadziła do jedynie kilkumiesięcznego pogorszenia stanu jej zdrowia. Powódka przytoczyła okoliczności związane z wzmożonymi objawami choroby trwającymi przez kolejne miesiące oraz leczenia szpitalnego. Nadto podniosła, że gdyby M. U. nie zginęła nie istniałaby potrzeba hospitalizacji powódki. W ocenie Sądu podniesione zastrzeżenia do opinii biegłej mają charakter polemiki z ustaleniami i wnioskami biegłej, nie powodując jednak potrzeby uzupełnienia opinii. W świetle poczynionych przez biegłą M. P. ustaleń w oparciu o dostępną dokumentację leczenia powódki, badanie powódki biegła sporządziła opinię, której wnioski są jasne, zgodne z zakresem zlecenia sądu oraz w sposób należyty uzasadnione. Przytoczone przez powódkę okoliczności zostały uwzględnione przez biegłą, nadto to przecież biegła dysponująca wiedzą specjalną dokonała ich analizy na potrzeby opracowania opinii w zakresie zleconym przez sąd. Nie ma zatem potrzeby, aby wnioski wyrażone przez

biegł w opinii były dodatkowo precyzowane w kontekście przytoczonych przez powódkę w piśmie z 05.09.2016r. okoliczności. Wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej M. P. sąd z tego powodu oddalił.

Opinia biegłej E. R. jest zupełna, jasna i należyście uzasadniona. Strony nie wyrażały żadnych zastrzeżeń co do ustaleń biegłej, ani zasadności wniosków wyrażonych w opinii, wobec czego opinię biegłej uznano za w pełni wartościowy środek dowodowy. Strony nie kwestionowały także wiarygodności dokumentów przedstawionych zarówno przez powódkę, jak i zgromadzonych w aktach szkody prowadzonych w postaci elektronicznej, a Sąd nie miał powodu aby uznać je za pozbawione waloru wiarygodności z urzędu.

Ochronie cywilnoprawnej podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za szczególnie doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Więź emocjonalna, łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, wobec czego doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek jest naruszeniem tego dobra. Potrzeba zaliczenia więzi rodzinnych do dóbr osobistych podlegających ochronie cywilnoprawnej wynika nie tylko z przeświadczenia o trudnym do wyrażenia znaczeniu tej więzi w życiu każdej osoby fizycznej doświadczającej życia rodzinnego, ale również z cierpienia będącego następstwem zerwania tej więzi, zwłaszcza w sposób nagły, w tym spowodowany przez osoby trzecie oraz skutek wypadku. Wątpliwości interpretacyjne w tym zakresie zostały zaś rozstrzygnięte w postanowieniu składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie III CZP 2/14, w którym wyrażono jednoznaczny pogląd prawny, iż za krzywdę, powstałą wskutek śmierci poszkodowanego spowodowanej czynem niedozwolonym popełnionym przed dniem 3 sierpnia 2008 r. najbliższemu członkowi rodziny przysługuje zadośćuczynienie na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. Wielokrotnie Sąd Najwyższy opowiadał się za stanowiskiem, zgodnie z którym śmierć członka rodziny narusza dobra osobiste pozostałych osób najbliższych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., I CK 621/10). Z orzecznictwa Sądu Najwyższego nie wynika, aby skutki deliktu nie mogły obejmować naruszenia dóbr osobistych bliskich osoby, która straciła życie, chociaż ochrona takich dóbr długo nie była wprost przedmiotem roszczeń dochodzonych przed sądami powszechnymi albo była przyczyną szerokiej wykładni art. 446 § 3 k.c. Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela powyższy pogląd w całej rozciągłości, uznając że dochodzenie przez powódkę roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008r. znajduje oparcie w art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Mając na uwadze zgromadzony w procesie materiał dowodowy, Sąd przyjął, że więź łącząca powódkę z M. U. miała charakter dobra osobistego. W ocenie charakteru relacji pomiędzy powódką a zmarłą drugorzędne znaczenie miał stopień powinowactwa. Co natomiast istotne, powódka wykazała że zmarła należała do kręgu osób stanowiących jej najbliższą rodzinę, nie tylko z uwagi na wspólne miejsce zamieszkania, ale przede wszystkim na okoliczności powstania szczególnie bliskiej relacji z M. U.. Sąd ocenił charakter relacji powódki z M. U. niezależnie, jako odrębny przedmiot ustaleń od oceny rozmiarów krzywdy doznanej przez powódkę wskutek śmierci teściowej. Są to niezależne od siebie okoliczności, które aby uzasadnić odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego musiały zostać wykazane w procesie, obok udowodnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy śmiercią M. U. a doznaną przez powódkę krzywdą. W razie przyjęcia, że więź powódki z teściową nie miała charakteru dobra osobistego zbędne byłoby czynienie ustaleń co do rozmiarów doznanej krzywdy i związku pomiędzy nią a śmiercią M. U.. Sąd zważył, że więź łącząca powódkę z M. U. podlegała ochronie cywilnoprawnej na podstawie przepisów art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. W pierwszej kolejności wskazuje na to treść zeznań powódki, a także opinii biegłych E. R. i M. P.. Dla oceny charakteru relacji łączącej powódkę z teściową kluczowe jest uwzględnienie choroby powódki i roli jaką w codziennym jej życiu spełniała M. U.. Powódka jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego podjęła leczenie, podkreślała że okoliczność uczęszczania do psychiatry była oceniana w jej środowisku negatywnie – jako wyraz choroby psychicznej, a powódka czuła się stygmatyzowana takimi ocenami. W tym kontekście szczególną zasługą M. U. było zaakceptowanie powódki i zaoferowana jej pomoc, zrozumienie dla szczególnych potrzeb powódki, wsparcie okazywane w życiu codziennym. Powódka czuła się akceptowana przez teściową, która towarzyszyła jej w życiu codziennym, spędzała z nią czas, uczestniczyła w dostępnych rozrywkach, a wsparcie okazywane przez M. U. powodowało łagodzenie objawów chorobowych u powódki. Nie ulega wątpliwości, że taka postawa M. U. zasługiwała

na wdzięczność powódki i uzasadniała powstanie silnej więzi emocjonalnej pomiędzy kobietami. Rola i znaczenie obecności M. U. dla funkcjonowania powódki potwierdzona została w opinii sądowo-psychologicznej. Biegła E. R. stwierdziła, że „obecność i wsparcie osoby bliskiej, jaką była teściowa miały duże znaczenie dla samopoczucia powódki i powodowała łagodzenie objawów chorobowych”. Powódka zdawała sobie sprawę ze znaczenia jakie dla jej funkcjonowania miała teściowa i podkreślała jej istotną rolę w swoim życiu. Powódka wskazywała, że mogła zawsze liczyć na M. U., która zapewniała ją także o gotowości niesienia pomocy w sytuacji życiowej po urodzeniu dziecka powódki. Okoliczności te pozwalają przyjąć, że zerwanie więzi rodzinnej pomiędzy powódką a M. U. stanowiło naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do zachowania więzi rodzinnej z teściową oraz życia rodzinnego w pełnej rodzinie, składającej się ze wszystkich jej członków.

Zasądzając kwotę zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, że ze względu na istotę doznanej krzywdy nie da się jej wyliczyć w sposób ścisły, a naprawienie doznanej szkody niemajątkowej ma polegać na przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy pieniężnej. Należało uwzględnić to, że zadośćuczynienie ma charakter całościowy i obejmuje nie tylko obecne i przyszłe cierpienia, ale i te, które już zaistniały, nawet wiele lat temu. W orzecznictwie wskazuje się, że „jeśli naruszenie dóbr osobistych doprowadzi do powstania szkody niemajątkowej w postaci krzywdy, rozumianej jako ujemne następstwa w sferze przeżyć psychicznych człowieka, to szkoda ta nie ulegnie wraz z upływem czasu jakiemuś unicestwieniu, a roszczenie o zadośćuczynienie mające na celu jej zniwelowanie - wygaśnięciu. Na ogólnych zasadach roszczenie to jako majątkowe podlega jedynie przedawnieniu. Sam fakt, że poszkodowany aktualnie funkcjonuje prawidłowo nie niweluje zupełnie jego roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę spowodowaną śmiercią najbliższych członków rodziny, ponieważ ocena, czy krzywda wystąpiła dotyczy całego okresu, a nie jedynie chwili orzekania. Długotrwałość skutków naruszenia może jedynie wpływać na rozmiar przyznanej kwoty zadośćuczynienia” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 13.10.2015r., I ACA 482/15). Sąd miał na uwadze cel jakiemu ma służyć zadośćuczynienie pieniężne, polegający nie tyle na przywróceniu stanu sprzed wyrządzenia krzywdy, ale na załagodzeniu negatywnych przeżyć poszkodowanego. W przepisach prawa brak kryteriów, w oparciu o które należy ustalać wysokość sumy pieniężnej przyznawanej tytułem zadośćuczynienia. W orzecznictwie przyjmuje się, że jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, ale musi przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Odpowiednia kwota zadośćuczynienia to taka, która jest utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, przy czym status społeczny i materialny poszkodowanego nie ma decydującego znaczenia przy ocenie stopnia krzywdy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 03.06.2011r, sygn. III CSK 279/10). Wymienione wskaźniki Sąd miał na uwadze ustalając kwotę zadośćuczynienia, a ponadto uwzględnił że przeżywana przez powódkę krzywda wyrażała się w cierpieniu, stresie, poczuciu niesprawiedliwości, tęsknoty za teściową M. U.. Sąd miał na uwadze przy ocenie rozmiarów krzywdy, że powódka w chwili powstania szkody była osobą dojrzałą, posiadała bliskiego członka rodziny – męża, z którym była bliżej związana oraz fakt, że z reguły utrata bliskiej osoby w wieku dojrzałym powoduje skutki emocjonalnie mniej dolegliwe. W ocenie Sądu materiał dowodowy, w szczególności opinie biegłych E. R. i M. P. nie wykluczają związku pomiędzy doznaną krzywdą wskutek naruszenia dóbr osobistych powódki a śmiercią M. U.. Biegła M. P. stwierdziła w opinii sądowo-psychiatrycznej, że leczenie po kwietniu 2002 roku oraz pobyt w szpitalu w 2003 r. i 2007 r. na Oddziale Nerwic nie miały wyłącznego związku ze śmiercią M. U., a leczenie było wynikiem rozpoznania zaburzeń nerwicowych, które w opinii podtrzymano. Jednocześnie biegła stwierdziła, że śmierć M. U. spowodowała pogorszenie stanu psychicznego powódki, przyczyniając się do leczenia szpitalnego. Z kolei biegła E. R. stwierdziła, że śmierć teściowej była czynnikiem wyzwalającym silny stres u powódki, który potęgowała nagłość zdarzenia, znaczenie i pozycja M. U. w rodzinie. Negatywne przeżycia powódki biegła opisała jako żal, smutek, poczucie nieodwracalnej straty. Podobnie jak biegła M. P. biegła psycholog stwierdziła, że bezpośrednio po śmierci teściowej powódka funkcjonowała gorzej na skutek wzmocnienia objawów nerwicowych. Zaznaczyć zatem należy, że nie można zgodzić się z twierdzeniem pozwanego jakoby rozmiar doznanej przez powódkę krzywdy był wyłącznie wynikiem charakteru schorzenia, jakie rozpoznano u powódki. W oparciu o cytowane opinie Sąd przyjął, że śmierć M. U. była czynnikiem wyzwalającym reakcję w postaci stresu, smutku, żalu, poczucia straty, a także lęku przed zmienioną sytuacją życiową i brakiem ważnej osoby. Dokumentacja medyczna, ani ustalenia biegłych nie wskazują, aby przed śmiercią M. U. istniały wzmocnione objawy choroby, poprzednie leczenie szpitalne zakończyło się w roku 1999, a więc długo przed traumatycznym dla powódki zdarzeniem. Mając na uwadze opinię zwłaszcza biegłej psycholog E. R., nie można zasadnie twierdzić, że

krzywda była wynikiem wyłącznie choroby powódki. Rozmiar krzywdy i charakter przeżyć, zwłaszcza o charakterze lękowym - można powiązać z rozpoznaną chorobą, a przeżycia powódki polegające na lęku, niepewności, obniżonym poczuciu bezpieczeństwa doznawane także długo po śmierci M. U. należy wyłączyć z kręgu okoliczności powiązanych adekwatnym związkiem przyczynowym. Nie można przyjąć, aby śmierć osoby bliskiej powodowała wzmożone przeżycia o takim charakterze o każdej, dojrzałej osoby o ukształtowanej osobowości i stabilnym życiu rodzinnym. Natomiast związek przyczynowy niewątpliwie należy widzieć pomiędzy przeżyciami w postaci poczucia straty bliskiej osoby, cierpieniem, żalem, skutkiem, obawą przed brakiem dotychczasowego wsparcia – które wiązały się wyłącznie ze stratą bliskiej osoby, ważnej i potrzebnej powódce.

Mając to na uwadze, Sąd zasądził od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. na rzecz powódki A. U. (1) kwotę 7.500 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikającą z naruszenia dóbr osobistych powódki w związku ze śmiercią M. U. (1).

W zakresie żądania pozwu o zapłatę odsetek za opóźnienie, Sąd zważył że okoliczności przytoczone w pozwie jako uzasadniające żądanie zapłaty zadośćuczynienia na rzecz powódki były znane pozwanemu w chwili wydania decyzji z 20.02.2015r., albowiem w toku procesu nie ujawniono żadnych okoliczności związanych z podstawami odpowiedzialności i wysokością roszczenia zaistniałych po tej dacie. Pozwany winien zatem okoliczności te rozważyć ustalając zakres swojej odpowiedzialności. W świetle art. 109 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w dacie wydania decyzji odmownej pozwany winien wyjaśnić wszystkie okoliczności niezbędne do ustalenia odpowiedzialności pozwanego. Skoro okoliczności te były już wówczas znane, to przyjąć należy, że w dniu następnym pozwany pozostawał w opóźnieniu co do świadczenia na rzecz powódki, które okazało się uzasadnione. Dlatego też, Sąd zasądził na rzecz powódki A. U. kwotę zadośćuczynienia wraz z odsetkami za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia wskazanego w pozwie, tj. 21 lutego 2015 roku do dnia zapłaty.

W zakresie żądania przewyższającego zasądzoną kwotę zadośćuczynienia powództwo oddalono jako niezasadne.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 2 kpc w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 490 ze zm.). Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W myśl § 3 do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawienia strony. Zgodnie z art. 99 kpc stronom reprezentowanym przez radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Powódka wygrał proces w 75 %, zatem w tej części poniesione koszty procesu winny zostać powodowi zwrócone. W pozostałej części, tj. co do 25 % kosztów procesu, obciążają one powódkę stosownie do części, w której proces przegrała. Łącznie poniesione przez strony koszty procesu wynoszą 2.934 zł i obejmują: koszty zastępstwa procesowego stron w kwotach 1.217 zł oraz uiszczona przez pozwanego zaliczka na opinie biegłych 500 zł. W oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i stosunkowego rozdzielenia kosztów powódka obowiązana jest ponieść kwotę 733,50 zł (25 % z kwoty 2.934 zł), podczas gdy pozwanego obciąża wysokość kosztów w kwocie 2.200,50 zł (75 % z kwoty 2.934 zł). Pozwany jest zatem obowiązany do zwrotu powódce tytułem kosztów procesu kwoty 483,50 zł. Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2017r. Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu sprostował błąd rachunkowy w pkt III wyroku z dnia 16 grudnia 2016r. w ten sposób, że w miejsce błędnej kwoty kosztów procesu zasądzonej od pozwanego na rzecz powódki – 1.083,50 zł wpisano prawidłową – 483,50 zł.

Wobec zwolnienia powódki od kosztów sądowych w całości postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Międzyrzeczu, Sąd nie obciążył powódki nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd obciążył kosztami sądowymi, których nie miała obowiązku uiścić powódka, pozwanego stosownie do zasady odpowiedzialności

za wynik procesu. Na koszty te złożyła się opłata od pozwu w kwocie 500 zł, od uiszczenia której powódka została zwolniona oraz kwota wynagrodzenia przyznanego biegłym przewyższającą wniesioną zaliczkę, tj. 224,40 zł. Obciążającą pozwanego część tych kosztów (75 % z kwoty 724,40 zł = 543,30 zł) Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.